SPRÅKPÄRLA

Upptäck språkmedvetenhet och mångfald!

Åbo Akademi
Pedagogik och välfärdsstudier

Undervisnings- och kulturministeriet

Centret för livslångt lärande
VID ÅBO AKADEMI OCH YRKESHÖGSKOLAN NOVIA

Språkpärla 2018–2019, Mari Bergroth, Siv Björklund, Katri Hansell och Ann-Katrin Svensson. Centret för livslångt lärande, Fakulteten för Pedagogik och Välfärdsstudier och Åbo Akademi.

Småbarnspedagogers uppfattningar om av språkundervisningen

FD Mari Bergroth
mari.bergroth@abo.fi

Fortbildningshelhet Språkpärla

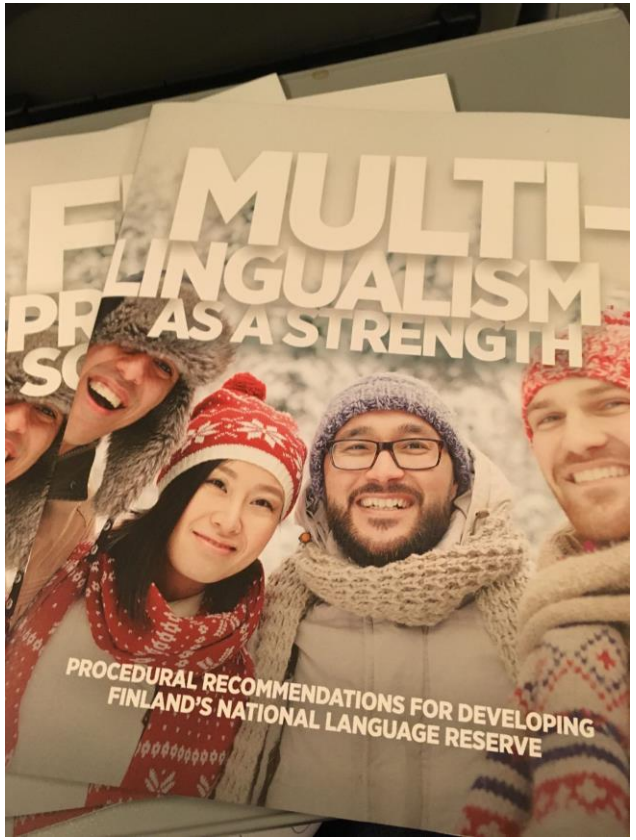
Specialunderstöd för utbildning - jämställdhet, likabehandling och språkmedvetenhet inom småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och den yrkesinriktade utbildningen

Projektet ämnar utveckla en fortbildningshelhet kring temat språkmedvetna och språk-stimulerande arbetssätt inom småbarns-pedagogik.
Inom helheten granskas begreppet språkmedvetenhet från olika perspektiv; syftet är att kunna stödja barn och familjer med svenska som första eller andra språk/språkbadsspråk till en balanserad flerspråkighet där barnens alla språk ses som resurs.

https://www.abo.fi/centret-for-livslangt-larande/sprakparla/#

Vilka förväntningar på småbarnspedagogik?

- Språkmedvetenhet
  - Språkutveckling och språkliga färdigheter
  - Tvåspråkighet (finsk-svenska)
  - Flerkulturellt samhälle och nya minoriteter
  - Tidig språkundervisning, inkl. pedagogik på två språk

I småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen introduceras element som fungerar som orientering till språkstudier, såsom lekfulla aktiviteter, spelifiering, språkduschar osv. (https://minedu.fi/sv/flersprakighet)

Språkmedvetenhet i verksamhetskulturen vid arbetsplatsen

Ja, och vi hade nog hemskt svårt att hålla oss till vår arbetsplats verksamhet. Det blev mycket allmänt vad man tycker om de här

- Språkmedvetenhet är ett abstrakt och kontextbundet begrepp – begreppet verksamhetskultur är också svårt att fånga
  - Vad är då språkmedveten verksamhetskultur? Tema för Pärla 1
- Föreläsning 1 och hemuppgift:
  - Informera dina kollegor om språkmedvetenhet och anteckna era tankar om *styrkor, svagheter, möjligheter* och *hot* i er verksamhet gällande de olika temana
- Föreläsning 2 och gruppdiskussioner:
  - 41 primära deltagare och 165 sekundära deltagare

Tidig språkundervisning

- Språkundervisning eller språkfostran?
- Smakprov på olika språk
  - Vilka språk kan ni erbjuda smakprov på? Hur?
  - Hur locka fram andra språkval än engelska?
- Parallellspråkighet
- Attityder, lekfullhet

http://ec.europa.eu/assets/eac/languages/policy/language-policy/documents/early-language-learning-handbook_en.pdf

Statsrådet beslöt att öka timantalet i grundskolan – språkundervisningen kommer att inledas redan i årskurs ett

Undervisnings- och kulturministeriet 20.9.2018 13.47 | Publicerad på svenska 20.9.2018 kl. 13.53

PRESSMEDDELANDE

Framöver inleds undervisningen i det första främmande språket, dvs. A1-språket, senast under vårterminen det första skolåret. Ändringen gäller alla förstaklassister som börjar skolan nästa år. Statsrådet avlät under sitt sammanträde torsdagen den 20 september sina förslag till förordningsändringar. Beslutet grundar sig på riktlinjer man kommit fram till under regeringens ramförhandlingar, och enligt vilka man har reserverat anslag för ändamålet.

Den mest typiska kommentaren

Barnen blir och är motiverade ju mindre de är. De har lätt att lära sig, och det finns inte fördomar när de är riktigt små. Och så vågar de prata, de är inte så självkritiska. Vi stärker barnens självkänsla. Det är en bra grund för fortsatt språkinlärning och möjligheter att få nya vänner, kan flera språk, får del av nya kulturer och resor. Sen har vi ännu skrivit mera jämlikt samhälle och mindre rasistiskt samhälle ju tidigare man kommer i kontakt med andra språk än modersmålet. Sen som svaghet diskuterade vi nog att det finns en risk att alla språk blir svaga.

Majoritetsspråken finska och engelska – hot och möjlighet

Nå nog använder man ju en hel del engelska ord, det är sällan nån är negativ. Finskan känns ofta som ett hot, det ju det som är tokigt.

Men det borde man också vara medveten om som pedagog att det helt okej om jag säger så på fritiden men det är inte ren svenska.

Vissa vuxna kanske har en negativ inställning, man hörde finska ord i skolor, å så kanske man påpekar det är fel språk. Men sen igen, så använder vuxna en massa engelska ord för att det låter så fint å det kanske finns ett ord på svenska, ett helt bra ord, men det är ju int heller rätt språk, men engelska, det är fint

Personalen – tveksamma röster

…att räcker personalens mångsidighet? Vi har tänkt på personer som jobbar att hur mycket kastar man sig in, finns det utbildning och sen tar övergångsperioden tid. En del behöver mera tid för att utföra det, att få det färdigt och få förändring. Det kan vara svaghet att alla hoppar inte in sådär 'wow'

att de blir råddigt om det inte finns färdigt inkörda strukturer och spår att gå i men att de ju upp till oss förstås att laga spåren ...

Ibland oklart för pedagogerna: handlar tidig språkundervisning om andra språk eller språkundervisning i svenska ?

vårt daghem e så väldigt enspråkigt svenskt i en väldigt svenskspråkig stad så blir de lär både svaghet och hot

att framför allt personalen inte kan så många olika språk så om man inte själv har dendär kunskapen

jag har tänkt många gånger med flera av de här att man hinner int, man kan int ta till sig allt

Barnen och föräldrarna

blandspråk och ofullständig språkanvändning.

attityderna kanske är sådana då att man int vill lära sig eller att man int vill att ens barn ska lära sig något annat språk än finska

det finns ju vissa barn som det kan krävas av, det blir så jobbigt på det viset om int de har ett språk tryggt i sig så då orkar de ju int. Då är det en energitjuv

Jag har språkundervisningen, att alltså alla har int samma möjlighet till tidig språkundervisning.

om man skulle ha tidig språkundervisning i flera språk sådär jämsides så de ena språket blir säkert lite svagare på bekostnad av dedär andra och att hotet är då att barnen har inget starkt språk. att om de blir jättetidig den här språkundervisningen att kanske sådana barn som lyssnar mycket på engelska barnprogram att de har inte svenskan riktigt så stark. man märker bra att föräldrarna pratar inte så jättemycket med barnen å så lyssnar eller tittar på de engelska barnprogram å att där skulle de nog må bättre av att faktiskt från början först ha då svenskan att nu lär vi oss svenskan å sedan kan man sakta ta in då andra språk.

Personalen- positiva röster

Vi har ju börjat med [projekt] som vi hade kört med försiktigt i fjolåret och från och med i höst ha vi kört för fullt och i och med att vi använder finska och svenska varje dag så det har öppna för dem att de då har börjat våga säga mer t.ex. frukt på sitt eget språk. Så om jag jämför med tidigare åren och nu så har e ganska stor skillnad på det sättet, då vi använder två språk ..de vågar

Vi räknar mycket på olika språk i samlingen å ibland sjunger vi också å där e ju barnen nu också börja själva säga, de va en som sa 'men kan vi int räkna på tyska, jag kan några!' några siffor på tyska då. att de blir nog medvetna om att det finns nåt annat också fast man int hör det så ofta. De kanske har mamma som har lärt dem att räkna till fem på tyska

vi fundera att vilka möjligheter till smakprov på andra språk som fanns där i huset, å då åtminstone spanska, grekiska, tyska och engelska förutom finska och svenska, så kan daghemmets personal ge lite språkdusch i

Att ta vara på intresset hos barnen

barn som har ett annat hemspråk, att de kan lära de andra barnen. att där e ju viktigt att kanske tänka på att 'Vill de göra det?' att då får de glänsa där som kan lära andra.

att dagens barn, sociala medier å allting, så de ser på youtube på spanska och de ser all världens mångfald som kommer upp i alla medier så att det är ju ett utgångsläge också som en styrka att ta upp barnens intresse och att världen är nog mera öppen på det viset med möjligheter

Men jag tänker på möjligheten här, så 'lär med kroppen de fastnar i knoppen' så de e jättejättebra att man kan göra sånglekar å rörelselekar å gympa å där får du liksom *bakom*, *framför* när du gör det med kroppen för vi har ju allihopa endera e man visuell eller kinestetisk så med alla de där så lär man sig nånting. å de speciellt med små barn å utländska barn

Sammanfattande tankar

- Tidig språkundervisning är en positiv sak, men
  - svårt att upptäcka möjligheterna i den egna verksamheten
  - oro för att tidig språkundervisning tar bort tid från svenskan och att kunskaperna i svenska blir svagare hos barnen
  - en viss rädsla för att flerspråkighet orsakar inlärningssvårigheter
  - tidig språkundervisning upplevs passa enbart för barn med ’normal språkutveckling’
- Informanter med erfarenheter av språkbad eller av olika språkprojekt har positiva attityder och har lättare att se möjligheterna till att utveckla den egna språkmedvetna verksamheten vidare

Förslag

- Det är viktigt att få modeller för verksamheten, men också egna erfarenheter och upplevelser av tidig språkundervisning
- Även praktiskt språkorienterad lärarfortbildning behövs, lek och sjung på flera språk?
- Arbete för att motivera och inspirera hela personalen behövs
- Fortsatt arbete behövs för att se flerspråkigheten som resurs istället för hot